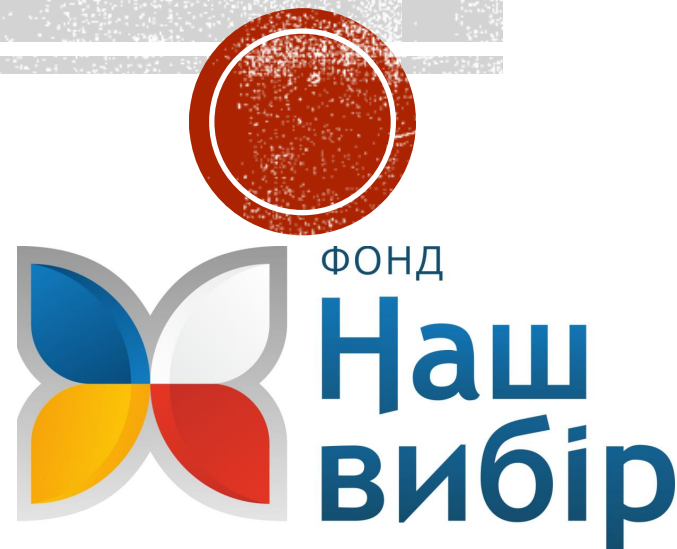

НАВЧАННЯ ТА ПРАЦЯ В ПОЛЬЩІ: ЩО ВАРТО ЗНАТИ?

Мирослава Керик
ФОНД «НАШ ВИБІР»

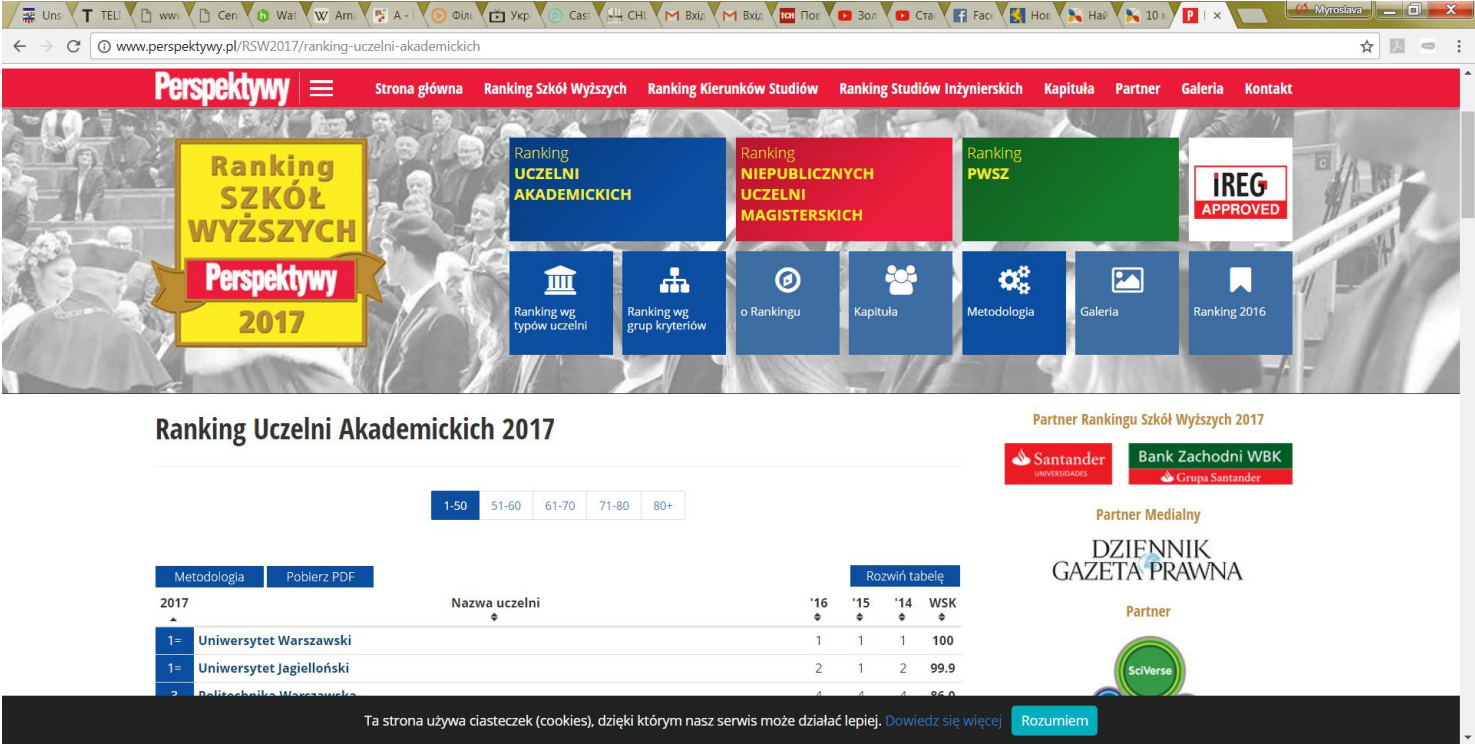
ПИТАННЯ

- ХТО З ВАС БУВ У ПОЛЬЩІ?
- З ЯКОЮ МЕТОЮ ЇЗДИЛИ?
- ЯКЩО ВЧИТИСЬ ЧИ ПРАЦЮВАТИ, ТО ЧИ І ЯК ШУКАЛИ НАВЧАННЯ ТА ПРАЦЮ?

МІФИ ПРО ОСВІТУ В ПОЛЬЩІ

- **Навчання в Польщі – це високоякісна освіта в кращих європейських вузах.** Це далеко не всі, тож перевірте вуз перед початком процесу вступу. Рейтинги польських університетів за різними показниками можете переглянути на освітньому порталі **perspektywy.pl**

The screenshot shows the website www.perspektywy.pl with the URL `www.perspektywy.pl/RSW2017/ranking-uczelnia-akademickich` in the address bar. The page is titled "Ranking Uczelni Akademickich 2017". It features a navigation bar with links to "Strona główna", "Ranking Szkół Wyższych", "Ranking Kierunków Studiów", "Ranking Studiów Inżynierskich", "Kapituła", "Partner", "Galeria", and "Kontakt". The main content area includes a large banner for "Ranking Szkół Wyższych Perspektywy 2017" and several smaller boxes for different rankings: "Ranking UCZELNI AKADEMICKICH", "Ranking NIEPUBLICZNYCH UCZELNI MAGISTERSKICH", "Ranking PWSZ", and "IREG APPROVED". Below the banner, there are links to "Ranking wg typów uczelni", "Ranking wg grup kryteriów", "o Rankingu", "Kapituła", "Metodologia", "Galeria", and "Ranking 2016". The "Ranking Uczelni Akademickich 2017" section includes a table with columns for "Nazwa uczelni", "16", "15", "14", and "WSK". The table lists the top universities: "Uniwersytet Warszawski" (1st place, WSK 100) and "Uniwersytet Jagielloński" (2nd place, WSK 99.9). The page also features logos for "Partner Rankingów Szkół Wyższych 2017" (Santander, Bank Zachodni WBK) and "Partner Medialny" (DZIENNIK GAZETA PRAWNA, SciVerse). A footer notice states: "Ta strona używa ciasteczek (cookies), dzięki którym nasz serwis może działać lepiej. [Dowiedz się więcej](#) [Rozumiem](#)".

	Nazwa uczelni	16	15	14	WSK
1	Uniwersytet Warszawski	1	1	1	100
2	Uniwersytet Jagielloński	2	1	2	99.9
3	Politechnika Warszawska	3	2	3	96.0

МІФИ ПРО ОСВІТУ В ПОЛЬЩІ

- **Навчайся і працюй у Польщі.** Не усі студенти можуть працювати без дозволу на працю. Це дозволено лише студентам стаціонарної форми навчання.
- **Сумарні витрати в перший рік навчання становлять близько 8000 євро.** Можна зекономити на посередниках, вибрати навчальний заклад доброго рівня і з меншою оплатою за навчання. Власники Карти поляка не платять за навчання. Теж можна дешевше зняти житло, якщо шукати з іншими студентами.
- **Завершення прийому документів – 15 березня 2017.** Місця закінчуються швидко складайте документи! Процес набору триває практично до 1 жовтня кожного року.

МІФИ ПРО ОСВІТУ В ПОЛЬЩІ

- **Прийом документів відбувається за принципом “хто перший”.**
- **Достатньо базового знання польської мови.** Знання мови на рівні як мінімум B2 – просто необхідне, аби повноцінно брати участь у навчальному процесі.
- **Вчитися легко.**
- **Професори з розумінням ставляться до іноземних студентів.**
- **Сплачується висока вступна оплата від 40 до 200 євро.**
- **З викладачами завжди можна домовитися.** Хабар – це кримінальний злочин.
- **Списувати можна всюди.** Всюди списують, але у Польщі це теж злочин. За плагіат можна вилетіти з університету. Університети перевіряють праці спеціальними антиплагіатними програмами. Перекласти з української і подати з своєю роботою теж не часто проходить. Викладачі на такі «профани» ☺

ПОРАДИ

- Якщо користуєтесь послугами посередників, то перевірти їх репутацію;
- Перевірти реальні кошти їх послуг і чи не варто самому чи самій зайнятись формальностями;
- Університети шукають студентів і зацікавлені у вступі українців. Вони часто пропонують подібні послуги як посередники і ті послуги безкоштовні.
- В приймальнях університетів часто працюють українці і можуть відповісти на усі питання, які вас цікавлять.

ПОРАДИ

- Відвідуйте ярмарки, де представлені польські університети і питайте їх особисто про всі деталі.
- Як уже у Польщі пам'ятайте, що знання мови ключове при пошуку праці, тож шукайте додаткових курсів і теж польського товариства. Це вам полегшить навчання і життя там.
- Заохочую читати наш інформаційний портал www.naszwybir.pl, де ви знайдете практичні поради стосовно життя у Польщі, то інформацію про різні програми та стажування для студентів.
- Існує група на Фейсбуці Українські студенти. Вона швидко росте і стає важливим каналом інформації.
- Також запрошую в Український дім у Варшаві.

Наш вибір

Газета для українців у Польщі

- ГАЗЕТА «НАШ ВИБІР»
- ПОДІЇ
- ПОРАДНИК
- ОГОЛОШЕННЯ
- ЖИТТЯ
- УКРАЇНЦІ У ПОЛЬЩІ
- ТОЧКА ЗОРУ

- f
- rss
- YouTube
- vk

події

ПРО УКРАЇНУ ПРО МЗС ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН КОНСЬОЛЬСЬКІ ПИТАННЯ ПРЕС-ЦЕНТР ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ

АНОНС Пн, 29 січня відкриття

Київ 11:49

Головна / Прес-центр / Новини

Коментар МЗС України щодо ухвалення Сеймом проекту Закону про Інститут національної пам'яті Республіки Польща

27 січня 2018

В Україні стурбовані польським законопроектом про заборону "бандеризму"

Міністерство закордонних справ України глибоко стурбоване прийняттям Сеймом Республіки Польща законопроекту «Про внесення змін до Закону про Інститут національної пам'яті – Комісія з прав людини».

ОСТАННІ

- Заява Фонду "Наш вибір"
- В Україні стурбовані польським законопроектом про заборону "бандеризму"
- Сейм Польщі ухвалив закон про криміналізацію "бандеризму"
- Walutomat.pl – обмін валют тепер для клієнтів, які володіють російською та українською мовами
- Найпопулярніші тексти "Нашого вибору" 2017 року
- Стажування для молодих вчених у Польській академії наук

ПРАЦЯ – ЩО ВАРТО ЗНАТИ

- Проект: “В бік міцнішої транскордонної співпраці у сфері трудової міграції між установами, які займаються охороною прав працівників (**STRONGLAB**)”. Приклад Польщі.
- Дослідження проведене у травні-листопаді 2017 р.
- Проведено аналіз доступних даних та 15 інтерв'ю з українськими мігрантами у Варшаві

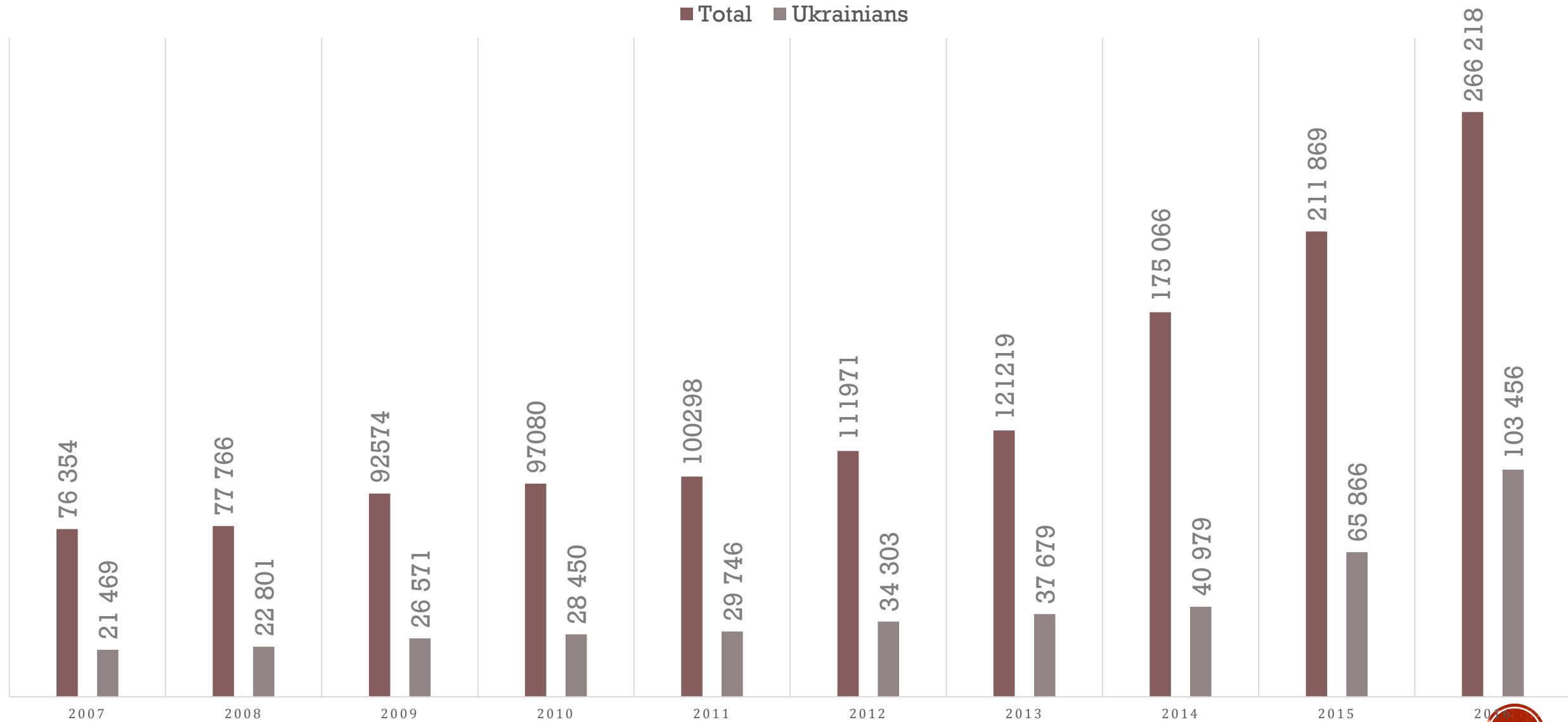

СТАТИСТИКА ЗА 2016

- 2,5 мільйонів поляків проживає поза межами Польщі.
- Українські громадяни отримали 1 360 000 віз, і це більше на $\frac{1}{4}$ порівняно з 2015 р.
- 128 000 українців у Польщі мали дійсні дозволи на перебування 30.06.2017 (udsc.gov.pl)

Кількість іноземців із дозволом на перебування (2007-2016), включно громадяни ЄС

ДОСТУП ДО РИНКУ ПРАЦІ ДЛЯ ТИМЧАСОВИХ ПРАЦІВНИКІВ

- Декларація про працевлаштування іноземця (*Oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi*), а раніше Декларація про намір доручення виконання праці іноземцю (*Oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi*).
- Застосовується до всіх секторів.
- Дозволяє працювати 6 місяців впродовж 12 місяців.
- У 2016 р. основними секторами, у яких задекларовано працю українців – це 1) адміністративні послуги та допоміжна діяльність (це праця за посередництвом агентств, послуги та прибирання); 2) сільське господарство; 3) будівництво.
- У 2016 році українці отримали 1,2 млн декларацій.

КОНТРОЛЮЮЧІ ОРГАНИ

- **Raństwowa Inspekcja Pracy (PIP)** – контролює легальність праці та безпеку праці. Захищає права працівників, але має повноваження захищати штатних працівників.
- **Прикордонна служба** – контролює легальність перебування та праці.
- **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)** – контролює відповідність контрактів до типу праці, яку виконують працівники і чи сплачуються податки в пенсійний фонд чи на медичне страхування.

СЕКТОРИ ПРАЦІ УКРАЇНЦІВ ТА ПОРУШЕНЬ

- У 2016 р. мігранти були працівниками агентств посередництва праці – 26%, виробництво – 21% і будівництво – 19%.
- Державна інспекція праці визначила сектори, де порушення відбуваються та нелегальна праця виристовується:
 - Агентства праці, прибирання та послуги – 27,4%
 - Будівництво 27,2%
 - Торгівля та інші суміжні заняття 21,3%

РЕКРУТИНГ І КОНТРАКТИ

- Посередники як головний працедавець українців у Польщі.
- У 2015 було зареєстровано 6081 агентств, у 2016 – 7386, а до жовтня 2017 - 8 646.
- Великі підприємства надають перевагу працевлаштуванню іноземців через агентства.

ПОШИРЕНІ ЗЛОВЖИВАННЯ ПОСЕРЕДНИКІВ

- Оплата за роботу. Послуги агентств коштують від 100 євро. Ціна залежить від типу послуги.
- Застава від працівників, щоб привязати працівника до посередника.
- Заборгованість із зарплатнею (часткова оплата, не плата за останній місяць)
- Стягування певних сум з зарплати
- Контракти написані тільки польською
- Нелегальне працевлаштування
- Рекрутинг на неіснуючі вакансії
- Відсутність або обмежене навчання з безпеки праці

КОНТРАКТИ

- Два типи контрактів:
 - Трудовий договір з визначеними датами початку та закінчення праці. Штатний працівник. Такі договори регулюються Трудовим кодексом.
 - Цивільні контракти. Вони дають обмежений захист працівникам і базують на цивільному праві. Це, наприклад, контракти підряду, самозатруднення, праця для агентств тимчасової праці. Вони не регулюються і не захищені Кодексом праці.
- Наприкінці 2016 р. - 382 тисячі іноземців було зареєстрованих в ZUS і з них 286 тисячі українців (75%). І з них 164 тисячі мало цивільні контракти (57%), тобто були застраховані і могли скористатись з медичної допомоги у випадку хвороби чи випадку.

ОСНОВНІ ЗЛОВЖИВАННЯ

- Праця без дозволу на працю. РІР викрив, що серед українців, яких вони контролювали у 2016 р. - 4 982 не мали дійсного дозволу та 511 письмового контракту.
- Праця без контракту.
- Працедавці використовують потребу мігрантів легалізувати перебування чи працю на свою користь.
- Види праці, яку мігранти виконують не відповідають підписаним контрактам.
- Мігранти часто вважають робочу візу як доступ до ринку праці. Кожен документ, який дає доступ до ринку праці у Польщі прив'язаний до конкретного працедавця і конкретної праці.
- Відсутність медичного страхування у випадку неврегульованого працевлаштування.
- Проблемно працівникам відстоювати свої права, коли праця нелегальна (оплата праці, засоби безпеки, умови праці, години праці чи неоплата за працю).

УМОВИ ПРАЦІ

- Години праці 10-12 годин
- 6 днів у тиждень (особливо коли праця нелегальна)
- Працедавці уникають плати вищої зарплатні за додаткові години праці або за працю у вихідні, тому працедавці надають перевагу цивільним контрактам.
- Зарплатня залежить від сектора економіки: високі зарплатні на будівництві (12-18 злотих нетто за годину) і нижчі в послугах (9-12 злотих нетто). Існують відмінності у платні для українців та поляків.
- Працівники повинні вести переговори з працедавцем чи і коли взяти відпустку чи вільний день на свята, навіть коли вихідні не оплачуються.
- Працівники мають низьку свідомість своїх прав, що працедавці використовують на свою користь.

ДЕ ШУКАТИ ДОПОМОГИ?

- Państwowa Inspekcja Pracy – окрім контролюючих функцій має теж безкоштовні консультаційні пункти. Можете до них звертатись по допомогу.
- Важливо теж мати знайомих, до яких можна звернутись за порадою чи допомогою.
- **Громадські організації**, які допомагають іноземцям (загально-польські так і місцеві). Перелік є на нашому порталі.
 - Фонд «Наш вибір» Варшава, www.naszwybor.org.pl , www.naszwybir.pl , www.ukrainskidom.pl
 - Інформаційна лінія Мігрант-інфо (+48 22) 490 20 44 та веб сторінка: www.migrant.info.pl
 - Товариство Homo Faber Люблін
 - Фонд «Україна», Вроцлав
 - Фонд «Зустріч», Краків
 - Фонд Імігратів і імігранток, Гданськ
- Польські профспілки – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ), Solidarność, OZZ Inicjatywa Pracownicza.
- Українські організації, які діють як профспілки: «Міжгалузева профспілка українських працівників у Польщі» та «Трудова солідарність.»

ПОРАДИ

- Перевіряйте агентство, яке пропонує вам працю. Читайте форуми та дискусії в інтернеті, статті, сторінка zarobitchany.org. Google вам допоможе.
- Перевіряйте фірму, на якій маєте працювати. Відгуки на фомумах, **Krajowy Rejestr Sądowy**, преса тощо.
- Завжди треба мати запасний варіант і план куди піти, до кого звернутися, якщо б сталось щось непередбачуване.
- Взнайте про організації, до яких можна звернутись якщо вас обдурять або якщо потребуєте допомоги.

ПОРАДИ

- Читайте документи, які підписуєте! Препедавець має дати вам переклад контракту зрозумілою для вас мовою.
- Пам'ятайте – безвіз не дає вам право до праці. Треба мати дозвіл або документи, які дозволяють працювати без дозволу на працю.
- Взнавайте про свої права і обов'язки. Закони змінюються, тому слідкуйте за ними.
- Вчіть польську мову. Це вам дозволить впевненіше почувати себе в країні, зможете претендувати на кращу роботу.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

ФОНД

**Наш
вибір**

